Niniejszy numer zawiera zwiększoną objętość 24 stron.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką **Cena 50 groszy**

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 23 (121) Warszawa, 3 czerwca 1939 r. Rok IV

TREŚĆ:

Prof. W. GÓRA

CZY PRZY SZACOWANIU DO BILANSU ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W PORTFELU WEKSLI KLIENTOWSKICH (RYMES) NALEŻY UWZGLĘDNIĆ DYSKONT ZA CZAS OD DNIA ZAMKNIĘCIA KSIĄG DO DNIA PŁATNOŚCI?

I

Niektóre tematy mają tę paskudną właściwość, że utrudniają do siebie dostęp. Nie sposób nimi się zająć przed ustaleniem szeregu innych pojęć, definicyj i faktów.

Podobnie w danym wypadku, wskutek czego nie wprost, a zaś drogą okrężną zdążać będę do udzielenia odpowiedzi na pytanie zadane mi w tytule.

Prof. Dr T. Lulek w swym artykule w Ruchu Prawn., Ekon. i Soc. z roku 1933 (zesz. 3) na podstawie precyzyjnej argumentacji ustalił — pierwszy — istotne znaczenie bilansowej pozycji „dyskont od weksli w portfelu" *). Przez innych zagranicznych i polskich autorów — także w moich pracach dawniejszych—to zagadnienie było stale bagatelizowane, Niesłusznie. Bowiem jego właściwe rozwiązanie usuwa różne inne poważne a związane z nim wątpliwości.

Według tezy prof. Lulka, zaakceptowanej także przez prof. W. Skalskiego, *dyskont od weksli w portfelu jest równoważnikiem wartości do bilansowego aktywum* — „weksle w portfelu." Do tego zapatrywania i ja się przyłączam.

Ponieważ jednak prof. Lulek posługuje się tą tezą — zresztą słusznie — dla uzasadnienia potrącalności „dyskontu od weksli w portfelu" przy wymiarze podatku dochodowego, a to zagadnienie nasuwa mi refleksje, przeto wypowiem je na tym miejscu, bowiem ułatwią mi przejście do właściwego tematu.

Otóż sądzę, iż *gdybyśmy nawet* — jak tego chcą niektórzy badacze bilansów — *dyskont od weksli w portfelu uznali za antycypację przyszłych wydatków* (rozliczenie międzyokresowe), to i wtedy znalazłoby się dość argumentów dla uzasadnienia potrącalności tej pozycji.

U wstępu stwierdźmy, że zasada potrącalności biernych rozliczeń międzyokresowych, czyli (w większości wypadków) spodziewanych wydatków, nigdy przez władze skarbowe nie była kwestionowana, jeżeli tylko to „spodziewanie" opiera się na pewności, lub chociażby na prawdopodobieństwie (jak przy rezerwach składek zakładów ubezpieczeniowych na życie).

Okoliczność, że ewentualnie nie wszystkie weksle w portfelu zostaną zredyskontowane, że więc nie cała na koszt redyskontu zarezerwowana kwota zostanie w przyszłym okresie faktycznie skonsumowana. nie uzasadnia bynajmniej uznania dyskontu od weksli w portfelu za wydatek niepotrącalny**).

Albowiem jeżeli wszystkie weksle zostaną w przyszłym okresie gospodarczym zredyskontowane, to wydatek spodziewany przemieni się w wydatek faktyczny, co uzasadni jego potrącalność, ale zato właściciel

---

*) Ob. w numerze niniejszym uwagi do wyroku NTA l. rej. 9690/30, str. 391.

**) Ob. ogłoszony w niniejszym numerze wyrok NTA, l. rej. 9690/30 str. 390, zajmujący przeciwne stanowisko i cytowane przez nas w uwagach do tego wyroku zdanie prof. Lulka, pokrywające się ze stanowiskiem prof. Góry (uwaga nasza).

przedsiębiorstwa otrzyma gotówkę, którą może fruktyfikować. Jeżeli zaś część weksli pozostanie w przedsiębiorstwie aż do terminów ich płatności, to wprawdzie właściciel przedsiębiorstwa nie poniesie kosztów redyskontu, ale zato nie otrzyma gotówki, a więc straci odsetki, czy też inne dochody, jakie by osiągnął przy jej lokacie lub fruktyfikacji innego rodzaju.

Prawda, że w drugim wypadku zaistniałaby tylko utrata spodziewanych zysków, która w myśl przepisów ustawowych nie stanowi wydatku potrącalnego, ale czyż takie scholastyczne odróżnienie między stratą a utratą zysku w danych okolicznościaciach harmonizuje z gospodarczą rzeczywistością?

Jeżeli w roku operacyjnym dyskontu od weksli w portfelu nie zamieścimy po stronie biernej bilansu, to i w jednym i w drugim wypadku koszty redyskontu, czy też zmniejszenia dochodów odsetkowych lub tp. wpłyną ujemnie na wynik operacyjny, a więc na podstawę opodatkowania w czasokresie następnym. A więc *przez uwzględnienie w bilansie „dyskontu od weksli w portfelu" podatnik nie może się wzbogacić, a skarb Państwa nie może być narażony na stratę.* Tę bilansową pozycję mógłby ktoś uważać za antycypację bierną, natomiast wykluczone jest, by przyznać jej charakter rzeczywistego funduszu rezerwowego.

(cdn.)

ROZPORZĄDZENIE O WYKONANIU USTAWY O PODATKU OBROTOWYM *)

(ciąg dalszy)

II. Osoby opłacające podatek **)

W myśl art. 2 ustawy płatnikami podatku są osoby fizyczne lub prawne, spółki jawne, komandytowe i spadki wakujące, spełniające świadczenia, określone w art. 1. Spółka prawa cywilnego (nierejestrowa) nie jest więc płatnikiem podatku.

Toteż rozp. wyk. stanowi, że *„płatnikami podatku z tytułu świadczeń, spełnianych przez spółkę prawa cywilnego są wszyscy spólnicy tej spółki łącznie* (§ 11 ust. 3). Nakaz płatniczy powinien zatem opiewać na nazwiska wszystkich spólników.

Odpowiedzialność solidarna spólników spółki prawa cywilnego za podatek, wymierzony im z tytułu czynności spółki, nie jest przewidziana.

---

*) Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 19.IV.1939, DURP 1939, nr 44, poz. 287— tekst ob. OBP, nr 22 str. 363 i n.

**) Ob. OBP, nr 22, str. 360 i n.

Takiej odpowiedzialności nie uzasadniałby art. 12 § 1 KZ.,*) jeżeli nawet przyjmie się, że zasady prawa cywilnego mogą być stosowane w zakresie zobowiązań podatkowych (por. OBP, 1939, str. 183 i n.). Przepis art. 12 § 1 nie ustanawia bowiem ogólnie solidarnej odpowiedzialności spólników za wszelkie zobowiązania spółki cywilnej, lecz mówi tylko o zobowiązaniach zaciągniętych *przez umowę*. Natomiast przyjąć należy, że spólnicy spółki prawa cywilnego odpowiadają majątkiem przedsiębiorstwa za podatek im łącznie wymierzony bez ograniczenia, a to zgodnie z art. 567 Kod. Zob., który stanowi ogólnie, że „za zobowiązania spółki względem osób trzecich spólnicy odpowiadają majątkiem spółki bez ograniczenia." Ta zasada jako ogólna winna być, wobec luki, stosowana w prawie podatkowym.

Nowe przepisy uwidoczniają osobisty charakter podatku obrotowego, podczas gdy „ustawa o podatku przemysłowym..." skonstruowała ten podatek jako rzeczowy, na co wskazuje już sam nadpis do art. 1, który brzmi: „przedmiot podatku" i osnowa tego artykułu głosząca, że podatkowi „podlegają... przedsiębiorstwa.... zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe" (wyrok NTA z 5.5.1936 r., l. rej. 1353/34, OPA, 1936, poz. 1592). Trybunał wyprowadzał z tak ujętego charakteru podatku przemysłowego wniosek, że w przypadku wspólnego prowadzenia kancelarii przez kilku adwokatów należy ją uważać za jeden łączny przedmiot podatku (tenże wyrok). Wg omawianego rozp. wyk. (§ 11 ust. 4 p. b) spółkę zawiązaną w celu wykonywania na wspólny rachunek czynności wolnozawodowych należy uważać za spółkę prawa cywilnego. Płatnikami zatem podatku z tytułu świadczeń przez nich spełnianych są wszyscy spólnicy łącznie, czyli każdy z nich powinien odpowiadać osobiście tylko za tę część podatku, która na jego udział przypada.

III. Zwolnienia

Ustawa o pod. obrot. przewiduje tylko „zwolnienia" od podatku, *nie zna zaś zawodowych i odpłatnych świadczeń rzeczy i usług, które by nie podlegały* temu podatkowi. Natomiast ustawa o pod. przem. odróżniała działalność gospodarczą, która nie podlegała podatkomi (np. gospodarstwo rolne i leśne) od przedsiębiorstw i transakcji ustawowo zwolnionych od podatku. Miało to swoje konsekwencje na płaszczyźnie przepisów ustawy o opłatach stemplowych. Tak więc w myśl art. 69 pkt 4 tej ustawy od opłaty stemplowej są wolne pisma, stwierdzające umowę sprzedaży, którą bądź sprzedawca, bądź nabywca zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub *ustawowo zwolnionego* od tego podatku.

W odniesieniu do poszczególnych zwolnień należy zaznaczyć, co następuje.

1. Gospodarstwo rolne

Ustawa o pod. obrot., podobnie jak i ustawa o pod. przem., zwal-

*) Przepis ten brzmi: „Jeżeli kilku spólników zaciągnęło zobowiązanie przez umowę dotyczącą ich wspólnego przedsiębiorstwa lub ich wspólnej własności odpowiadają solidarnie, chyba że umówiono inaczej."

nia od podatku sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego (art. 3 pkt 1). Przez gospodarstwo rolne należy rozumieć także gospodarstwo leśne, ogrodowe, hodowlaane, łowieckie i pszczelarskie, rybne lub rybołóstwo. Są one, mianowicie, wolne od podatku, *chociażby były prowadzone samoistnie, bez związku z gospodarstwem rolnym lub leśnym* (związku takiego wymagały dawne przepisy).

Warunkami zwolnienia wspomnianej sprzedaży są według ustawy: *1) nieprzerobienie wytworów gospodarstwa w zakładach przemysłowych oraz 2) nieutrzymywanie w celu sprzedaży stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów* (art. 3 pkt 1). Oba te warunki określa bliżej rozp. wykon.

Mianowicie, przerób zachodzi w razie użycia maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego, chyba że chodzi tylko o czyszczenie, sortowanie, wietrzenie lub rozdzielanie na części w obrębie gospodarstwa rolnego.

Przez stałe miejsce sprzedaży poza obrębem gruntów rozumie rozp. wykon. „zamknięte lub otwarte pomieszczenie lub ściśle określony teren poza obrębem gospodarstwa rolnego, zajmowane nieprzerwanie dłużej niż przez 3 dni *w celu sprzedaży* wytworów gospodarstwa rolnego. *Utrzymywanie składu nie powoduje zatem* (inaczej niż dawniej) *opodatkowania sprzedaży. Obowiązek podatkowy zachodzi, gdy pomieszczenie lub teren są utrzymywane w celu sprzedaży,* czyli mają charakter zakładu handlowego w rozumieniu ustawy o pod. przem. (art. 11).

W razie utrzymywania stałych stałych miejsc sprzedaży, podlegać powinny opodatkowaniu obroty, uzyskane ze sprzedaży produktów w danych miejscach sprzedaży. *Należało by przy tym zastosować stawkę, przewidzianą dla sprzedaży lub wymiany wytworów produkcji na rachunek własny* (1,5%, 2,1% wzgl. 3% w zależności od wysokości obrotu i prowadzenia ksiąg handlowych). Według dawnego rozp. wykon. obroty gospodarstw rolnych podlegały opodatkowaniu — gdy to miało miejsce — wg stawek przewidzianych dla przedsiębiorstw handlowych, jeżeli produkcja tych artykułów była zwolniona od podatku przemysłowego. Dziś nie ma podstaw do stosowania do sprzedaży produktów gospodarstwa rolnego innych stawek, niż przewidzianych dla „sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych przez płatnika na rachunek własny" (art. 7 pkt 4 b).

Przy określeniu decydującej o stawce wysokości obrotu należy wziąć pod uwagę obroty, podlegające opodatkowaniu, nie zaś całkowite obroty gospodarstwa rolnego.

Rozp. wyjaśnia (§ 14), że *„nabycie za określoną cenę ziemiopłodów na pniu, owoców na drzewach i krzewach lub znajdujących się w wodach zamkniętych lub otwartych ryb nie ma charakteru dzierżawy gospodarstwa rolnego, a sprzedaż nabytych w ten sposób płodów nie korzysta ze zwolnienia.* Istotnie, przez dzierżawę nabywa się ... „prawo *wytwarzania* i i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony za zapłatą umówionego czynszu" (art. 402 § 1 Kod. Zob.). „W szczególności przy dzierżawie gruntów rolnych obowiązany jest (dzierżawca) utrzy-

mywać odpowiedni inwentarz, uprawiać i użyźniać ziemię" (art. 409 KZ.). Tymczasem w przypadku, wyżej przewidzianym, obowiązek wytwarzania pożytków oraz prawo ich pobierania są podzielone między obu kontrahentów.

A. W.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O PODATKU OBROTOWYM

(tekst)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU Z DNIA 19 KWIETNIA 1939 R.

o wykonaniu ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym.

(Dz. U. R. P. Nr 44 z 1939 r., poz. 287)

(ciąg dalszy)

4) szkoły i zakłady naukowe prywatne, istniejące na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343 oraz na podstawie ustawy z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89);

5) szkoły rolnicze i zawodowe, o których mowa w art. 10 ust. (1) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 343) oraz w art. 58 ust. (2) ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389).

(2) Wolne od podatku są tylko świadczenia wobec uczniów względnie wychowanków, polegające na nauczaniu tychże, natomiast wszelkie inne świadczenia zakładów naukowych, a w szczególności sprzedaż osobom trzecim wytworów pracy uczniów, podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Do art. 3 pk 7).

§ 19. (1) Przez czynności, wymienione w art. 3 pkt 7) ustawy, należy rozumieć pracę osobistą drwala, masażysty, tragarza, praczki, prasowaczki itp. osób.

(2) Świadczenia, wynikające z wykonywania wymienionych powyżej czynności, podlegają opodatkowaniu, jeżeli stanowią one przedmiot działalności przedsiębiorstwa, zarudniającego obce siły najemne np. świadczenia pralni, wykonywanie masażu w gabinecie kosmetycznym, przedsiębiorstwa wyrąbywania lasu itp.

Do ar . 3 pkt 8).

§ 20. (1) Za eksport uważa się wywóz surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych poza granice celne Państwa. Za sprzedaż eksportową należy uważać również eksport, dokonany przy pomocy komisanta lub ajenta.

(2) Za transakcje wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego należy uwa-

żać przerób na rachunek osób, mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą, surowców oraz półwyrobów, sprowadzanych spoza granic celnych Państwa, a wywiezionych poza te granice po przerobie.

(3) Dokonanie eksportu powinno być udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi oraz deklaracjami wywozowymi, względnie kwitami celnymi, przewidzianymi w § 55 (wzory Nr Nr 9 i 10) lub w § 56 (wzór Nr 11) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 października 1934 r. — przepisy wykonawcze do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 820).

(4) W razie niemożności przedstawienia przez płatnika deklaracyj wywozowych, względnie kwitów celnych—władze skarbowe mogą przyjąć jako dowód dokonania eksportu inne wiarogodne dokumenty, jak np. zaświadczenia urzędów celnych, zaświadczenia eksportowe związków eksportowych, listy przewozowe, konosamenty, zaświadczenia akcyzowe itp.

5) W przypadku zwolnienia transakcyj eksportowych od podatku na podstawie przedstawionego przez płatnika jednego z wymienionych w ust. (3) i (4) dowodów — powinna władza wymiarowa zaznaczyć tę okoliczność na dowodzie.

(6) Świadczenia z tytułu transakcyj eksportowych, nie udowodnionych w sposób wyżej określony, nie korzystają ze zwolnienia i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

(7) Wynagrodzenia, uzyskane przy eksporcie za czynności komisu, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu itp., nie korzystają ze zwolnienia w myśl art. 3 pkt 8).

(8) Otrzymane przez eksportera premie wywozowe oraz zwrot cła nie stanowią obrotu podatkowego w przypadku opodatkowania eksportu.

Do art. 3 pkt 11 .

§ 21. (1) Świadczenia sanatorium (domu zdrowia, domu wypoczynkowego), prowadzonego przez zrzeszenie pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, lub przez związek zawodowy, wolne są od podatku tylko wówczas, gdy sanatorium użytkowane jest odpłatnie wyłącznie przez następujące kategorie osób:

a) członków zrzeszenia lub związku, utrzymującego sanatorium lub dom wypoczynkowy, oraz ich rodziny,
b) członków innego zrzeszenia pracowniczego lub związku zawodowego oraz ich rodziny, przyjmowanych do sanatorium na podstawie pisemnego porozumienia obu zainteresowanych zrzeszeń.

(2) Rodzinę członka w rozumieniu ust. (1) stanowią osoby, znajdujące się w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do członka, którym z tego tytułu przysługuje w myśl statutu lub regulaminu zrzeszenia lub związku prawo korzystania z urządzeń zrzeszenia lub związku.

(3) Odpłatne użytkowanie sanatorium przez inne osoby, niż wymienione w ust. (1), powoduje opodatkowanie wszystkich świadczeń sanatorium.

Do art. 3 pkt 12).

§ 22. Jeżeli spośród eksploatowanych przez przedsiębiorstwa tramwajów lub autobusów linij niektóre tylko przebiegają całkowicie lub częściowo poza granicami miasta, — podatkowi podlega przewóz na tych tylko liniach.

Do art. 3 pkt 13).

§ 23. Podlegają opodatkowaniu świadczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w zakresie przewozu osób i rzeczy innymi środkami komunikacyjnymi

aniżeli koleje żelazne (np. komunikacja autobusowa) jak również w zakresie innych świadczeń (np. reklamy, dostawy prądu itp.).

Do art. 3 pkt 16).

§ 24. Świadczenia stowarzyszeń sportowych, polegające na udostępnieniu publiczności oglądania zawodów lub pokazów sportowych, podlegają opodatkowaniu.

Do art. 3 pkt 17).

§ 25. (1) Opodatkowaniu podlegają:

a) produkcje wokalne, muzyczne itp., wykonywane w zakładach gastronomicznych, przy czym podstawę opodatkowania stanowi obrót osiągnięty przez właściciela zakładu gastronomicznego bądź też przez organizatora tych produkcji, oraz

b) wyświetlanie filmów zarówno odrębne jak i w połączeniu z wszelkiego rodzaju produkcjami.

(2) Natomiast wynagrodzenia osób biorących udział w tych produkcjach wolne są od podatku w związku z postanowieniami art. 3 pkt 4) bądź art. 3 pkt 6) ustawy.

Do art. 3 pkt 19).

§ 26. Za członków najbliższej rodziny uważa się krewnych i powinowatych, żyjących we wspólnocie domowej z osobą, wykonywającą dorożkarstwo, furmaństwo lub eksploatację taksówek.

Do art. 3 pkt 20).

§ 27. (1) Za pisma periodyczne uważa się czasopisma, tj. druki, ukazujące się okresowo pod jednym tytułem w kolejnych numerach (zeszytach), które ani pojedynczo ani też w połączeniu z innymi numerami (zeszytami) nie stanowią zamkniętej całości.

(2) Przez wydawanie dzienników i innych pism periodycznych rozumieć należy sprzedaż dzienników i pism, wydanych własnym nakładem sprzedawcy, oraz wykonywanie świadczeń ubocznych, jak zamieszczanie ogłoszeń i reklam, sprzedaż makulatury itp.

Do art. 5 ust. (1).

§ 28. (1) W przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe obrót podatkowy powstaje z chwilą zaksięgowania należności za spełnione świadczenie.

(2) Jeżeli w roku podatkowym nie została całkowicie wykonana umowa o świadczenie, wykonywane ze swej istoty w dłuższych okresach czasu, przy czym wynagrodzenie umówiono niepodzielnie za całość świadczenia, jak np. budowa domu lub urządzeń technicznych itp., należy za obrót roczny uważać tylko kwoty rzeczywiście w roku podatkowym otrzymane na poczet zapłaty.

(3) Przy wykonywaniu wolnego zawodu obrotem jest zawsze zapłata rzeczywiście w roku podatkowym otrzymana. Przyjęcie weksla stanowi zapłatę otrzymaną wówczas, jeżeli weksel został w roku podatkowym zdyskontowany.

§ 29. (1) Nie wyłącza się z obrotu własnych kosztów płatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonaniem świadczenia (np. prowizja komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

(2) Natomiast nie stanowi obrotu zwrot wydatków i kosztów, poniesionych w zastępstwie (w imieniu) i na rachunek kontrahenta (opłaty sądowe wyłożone przez adwokata za klienta, koszty przewozu wyłożone przez ekspedytora za zleceniodawcę) w wysokości poniesionej i należycie udowodnionej.

(3) Odsetki dyskontowe policzone przez płatnika przy otrzymaniu zapłaty w postaci weksli, jak również odsetki policzone przy transakcjach na kredyt bez przyjmowania weksli, wchodzą w skład obrotu podatkowego.

(4) Dodatki na służbę i pracowników zatrudnionych u płatnika, pobierane przy świadczeniu rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp.), stanowią składową część obrotu podatkowego płatnika.

(5) Wynikłe na dłużnikach straty nie mogą być wyłączone z podstaw opodatkowania.

§ 30. Nie mają charakteru zapłaty za spełnione świadczenie i nie stanowią obrotu dywidendy i udziały w zyskach pobierane przez akcjonariuszów spółek akcyjnych i udziałowców spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielni, spółek komandytowych, spółek jawnych i spółek prawa cywilnego, z wyjątkiem pobierania dywidendy od akcyj przez osoby, które trudnią się zawodowo czynnościami kredytowymi w rozumieniu art. 6 pkt 1).

§ 31. (1) Obrót podatkowy ekspedytora (art. 598 kodeksu handlowego) stanowią wszelkie wynagrodzenia, należne za świadczenia, spełniane w granicach zawartych przez niego umów ekspedycji.

(2) Nie stanowi obrotu podatkowego ekspedytora zwrot poniesionych przez niego w imieniu i na rachunek klienta (zleceniodawcy) i należycie udowodnionych kosztów, związanych z wykonaniem umowy ekspedycji jak np. kosztów przewozu obcymi środkami przewozowymi, wydatków na opłacenie: należności celnych i innych pobranych przy odprawie celnej, składowego, ubezpieczenia, ekspertyzy towaru itp.

(3) W przypadkach, w których ekspedytor podjął się przesłania za oznaczoną w umowie sumę ryczałtową, tzn. bez obowiązku wyliczania się wobec klienta (zleceniodawcy) z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów, podstawę opodatkowania stanowi całkowita suma ryczałtowego wynagrodzenia bez jakichkolwiek odliczeń.

(4) Wynagrodzenie ryczałtowe ma miejsce nie tylko wówczas, gdy umówiono je łącznie za całą przesyłkę, lecz także wtedy, gdy została oznaczona jednostkowo, a więc za określony ciężar lub sztukę oraz odległość.

(5) Od obrotu przewoźnika (art. 613 kodeksu handlowego) nie odlicza się kosztów przewozu nawet wówczas, gdy przewoźnik dysponuje obcymi środkami przewozowymi.

Do art. 5 ust. (2).

§ 32. Jeżeli w przypadku zamiany świadczenie jest zawodowym tylko u jednego kontrahenta, opodatkowaniu podlega jedynie obrót tegoż kontrahenta.

Do art. 5 ust. (3).

§ 33. (1) Przez państwowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się podatki i opłaty, określone jako pośrednie w budżecie Państwa.

(2) Przez samorządowe podatki i opłaty pośrednie rozumie się pobierane przez związki samorządu terytorialnego podatki i opłaty, analogiczne pod względem treści gospodarczej i formy prawnej do państwowych podatków i opłat pośrednich.

(3) Opłaty od mąki i kaszy, pobierane na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia

1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447), mają charakter opłat pośrednich i podlegają wyłączeniu z obrotu.

(4) Państwowe i samorządowe podatki i opłaty pośrednie, pobierane od wyprodukowanych towarów, wyłącza się z obrotu tylko tych płatników, którzy produkują te towary we własnym przedsiębiorstwie przemysłowym, natomiast nie mogą one być wyłączane z obrotu płatników, którzy jedynie przetwarzają lub odprzedają takie towary (np. fabryki cukierków oraz przedsiębiorstwa wyłącznie handlowe)

§ 34. (1) Przez wszelkie inne podatki i opłaty, które obciążają lub mogą obciążyć obrót, rozumieć należy daniny publiczne, co do których z przepisów odpowiednich ustaw wynika, iż materialnie obciążają one kontrahenta płatnika, a płatnik występuje jedynie w charakterze inkasenta, przy czym obojętnym jest, czy płatnik ujawnia to rachunkowo w sposób wyraźny, czy też włącza podatek do ceny własnego świadczenia.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

148.

DYSKONTO OD WEKSLI W PORTFELU.

Wykazane w rachunku strat i zysków dyskonto od znajdujących się w dniu bilansowym weksli klientowskich płatnych po tym dniu podlega doliczeniu do dochodu podatkowego.

NTA, 13 stycznia 1933, l. rej. 9690/30, OPA, 1932/33, poz. 249.

Uzasadnienie. Spór między stronami sprowadza się do kwestii, *czy figurująca w pasywach rachunku strat i zysków za r. 1926 kwota zł 12.677.63 stanowiąca zarachowane na 31.12.1926 odsetki (dyskonto) od weksli długoterminowych (otrzymanych od nabywców motorów), których termin płatności w dniu 31.12.1926 jeszcze nie nastąpił i które znajdowały się w portfelu skarżącej firmy w tym czasie, winna być uznana w bilansie podatkowym za ulegającą odliczeniu od aktywów.*

Kwestia powyższa ulega rozstrzygnięciu w sensie negatywnym. O odliczeniu bowiem od dochodu pomienionych odsetek można by mówić jedynie wówczas, gdyby odnośne weksle były rzeczywiście zdyskontowane, tj. gdyby wartość ich na 31.12 1926 pomniejszona o koszty dyskonta, była wpłynęła do kasy firmy

Odmiennie jednak rzecz przedstawia się przy przechowywaniu weksli w portfelu firmy. Odliczenie od nominalnej ich wartości kosztów przewidzianego, a nie rzeczywiście poniesionego, dyskonta nie znajduje usprawiedliwienia w artykułach 6 i 8 ustawy o podatku dochodowym, a *wniesienie do pasywów tych kosztów stwarza jedynie pozycję bilansową, która przy ustaleniu podatku od dochodu nie może w myśl przepisów ustawy wpływać na zmniejszenie wysokości dochodu, ulegającego opodatkowaniu.*

Co się zaś tyczy spornej między stronami kwestii, czy pomieszczenie w pasywach bilansu pozycji dyskonta jest zgodne z prawidłami buchalterii, to kwestią tą NTA nie miał powodu się zajmować, skoro prawidłowość bilansu handlowego — według ustalonej judykatury NTA — nie przesądza jeszcze traktowania poszczególnych pozycyj tego bilansu przy wymiarze, jeżeli uwzględnieniu ich stoi

na przeszkodzie jeden z przepisów powołanych w art. 21 ustawy, co właśnie — jak wyżej wywiedziono — zachodzi w danym wypadku.

Z powyższych względów NTA oddalił skargę, jako nieuzasadnioną.

W numerze dzisiejszym umieszczamy artykuł prof. W. Góry poświęcony zagadnieniu: czy przy szacowaniu do bilansu znajdujących się w portfelu weksli klientowskich (rymes) należy uwzględnić dyskont za czas od dnia zamknięcia ksiąg do dnia płatności. W tym artykule prof. Góra przyłącza się do zdania prof. Lulka, który, jak stwierdza Autor, pierwszy ustalił istotne znaczenie bilansowej pozycji „dyskont od weksli w portfelu", precyzyjnie analizując zagadnienie, dotąd przez autorów polskich i zagranicznych bagatelizowane.

Analiza ta była glosą do wyżej przytoczonego wyroku NTA. Prof. Lulek zabierał głos dwukrotnie: w OPA, 1932—33, poz. 249 i w artykule w „Ruchu Prawn. Ekon. i Soc. 1933, zesz. 3, str. 166 i n. pt. „Dyskontowanie weksli jako zagadnienie podatkowe". Poniżej cytujemy niektóre ustępy najdobitniej wyrażające poglądy Autora.

„Nikt nie pojmuje dyskontowania w bilansie jako odliczania kosztów przyszłego oddania weksli do skupu bankowego i to nawet wtedy, gdy (kupiec) ma ten zamiar i pewność jego realizacji. Wynika to z zasady rachunkowości, że każdy okres rachunkowy (np. rok) może być obciążony tylko tymi kosztami, które w nim powstały, a nie kosztami przyszłego roku. Jeżeli więc w roku przyszłym weksle pójdą do skupu, to wtedy będą zakontowane powstałe przez to koszty.

Dyskontowanie jest metodą szacowania w bilansie nie tylko weksli, lecz także długów wekslowych (akceptów), i to w formie zupełnie identycznej. Wskutek tego w bilansie dłużnika figuruje w stanie biernym dług wekslowy nie w wysokości nominalnej, np. zł 1.000, lecz w tej samej, co u wierzyciela weksel w stanie czynnym, a więc zł 975, tak że pod tym względem oba bilanse są ze sobą zgodne. O dyskontowaniu długów wekslowych w bilansie już żadna interpretacja nie może powiedzieć, że jest to odliczanie przyszłych, przewidzianych kosztów dyskonta, bo dłużnik nie może swojego długu oddać do skupu bankowego, nie może więc mieć żadnych kosztów...

Ponieważ dyskontowanie weksli w bilansie i poza bilansem jest tylko metodą oceniania ich wartości, a ocenianie remanentów mieści się z absolutną koniecznością w art. 6, przeto pozostaje ono w zupełnej zgodzie z ustawą o podatku dochodowym" (OPA, 1932—33, poz. 249).

„Ani praktyka handlowa, ani literatura bilansowa nie pojmuje dyskontowania weksli w bilansie jako odliczania kosztów przyszłego oddania weksli do skupu bankowego lub do redyskonta i to nawet wtedy, gdy bilansujący ma ten zamiar oraz pewność, że go zdoła urzeczywistnić, tj. że znajdzie nabywcę na swoje weksle... Zasada oceniania remanentu weksli, płatnych po dniu bilansowym, przez ich dyskontowanie ma swój odpowiednik w sposobie oceniania weksli płatnych przed dniem bilansowym. Jeżeli bilansujący kupiec posiada „dobre" weksle, których termin płatności już minął, np. protestowane a jeszcze nie zainkasowane, to ich o-

cenianie odbywa się przez doliczanie odsetek od sumy wekslowej od dnia ich płatności do dnia bilansowego, a więc w sposób odwrotny niż ocenianie weksli płatnych później (po dniu bilansowym)... Ocenianie długów wcześniejszych, tj. płatnych przed dniem bilansowym odbywa się przez doliczenie odsetek od sumy dłużnej od dnia płatności do dnia bilansowego, ocenianie zaś długów późniejszych przez takie same dyskontowanie sum wekslowych, jak przy wekslach płatnych po dniu bilansowym, a umieszczonych w stanie czynnym bilansu... Rachunkowość postępuje przy tym ocenianiu jednako u dłużnika i wierzyciela, tak że u obu powstaje ten sam wynik. Jeżeli posiadacz weksla 3-miesięcznego na 1000 zł płatnego po dniu bilansowym, wstawia go do bilansu z wartością 975 zł, to i w bilansie dłużnika (akceptanta) powinien figurować w stanie biernym dług wekslowy w tej samej wysokości, a więc 975 zł chociaż nominalna jego suma wynosi 1000 zł. Ekonomiczna wartość sumy wekslowej jest bowiem u obu równa i wynosi tylko 975 zł. Wskutek przyjęcia tej samej zasady oceniania bilans dłużnika jest pod tym względem zgodny z bilansem wierzyciela. Gdyby dłużnik wstawił do swego bilansu pełną sumę wekslową, różnica 25 zł stanowiłaby rezerwę, którą należało by doliczyć do zysku bilansowego" (Ruch Prawn. Ekon. i Soc. loc. cit).

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

111.

CZYNNY ŻAL.

Otrzymanie przez władzę podatkową wiadomości o osiągnięciu przez płatnika większego obrotu niż podany w jego zeznaniu o obrocie stanowi ujawnienie przestępstwa przez władzę skarbową w rozumieniu art. 171 OP*), za czym sprostowanie zeznania po tym ujawnieniu nie może uzasadnić uwolnienia od kary.

SN, 14 grudnia 1938, 3 K 1890/38.

Z uzasadnienia: ...Władze skarbowe jeszcze przed 1 grudnia 1936 miały informacje, że oskarżony w złożonym zeznaniu o obrocie podał nieprawdziwe okoliczności, w celu uszczuplenia ustawowo należącego się podatku, a w szczególności, że ustalono na podstawie kart informacyjnych — co sam Sąd stwierdza — że obrót oskarżonego w 1935 r. wynosił 83.961 zł, a na podstawie opinii biegłych obrót ten miał nawet wynosić 120.000 zł i że w wyniku tego władze skarbowe jeszcze przed dniem 1 grudnia 1936 wysłały oskarżonemu nakazy płatnicze na podatek obrotowy za r. 1935 od obrotu

---

*) „§ 1. Sprostowanie fałszywego zeznania przed ujawnieniem czynu przestępnego przez władze skarbowe, uwalnia sprawcę od kary. § 2. To samo stosuje się do pomocników i podżegaczy, którzy bądź sprostowali fałszywe zeznanie, bądź powiadomili władze skarbowe o dokonaniu przestępstwa podatkowego przed jego ujawnieniem".

w wysokości 150.000 zł oskarżony zaś dopiero po otrzymaniu tych nakazów płatniczych, bo w dniu 1 grudnia 1936, pod naciskiem ujawnionych okoliczności złożył sprostowanie swego zeznania i to niezupełnie, bo wysokość swego obrotu za r. 1935 podniósł z poprzednio podanej kwoty 37.000 zł do kwoty 59.627 zł.

Ponieważ zaś — jak to wyjaśnił SN (Zb. 97/25 i 127/27 oraz 2 K 479/32 z 3 czerwca 1932) — ujawniona przez władze podatkowe nieprawdziwość zeznania o obrocie stanowi uprawnione domniemanie świadomego uchylenia się płatnika od powinności podatkowej, przeto *otrzymanie przez władzę skarbową wiadomości o osiągnięciu przez przedsiębiorstwo oskarżonego większego obrotu niż został podany w jego zeznaniu o obrocie, stanowi ujawnienie przestępstwa przez władze skarbowe w rozumieniu art. 171 OP, za czym sprostowanie zeznania po tym ujawnieniu przestępstwa przez władze skarbowe nie może uzasadnić ani czynnego żalu, ani dobrej wiary oskarżonego,*

112.

OPŁATA STEMPLOWA. PISMO SPÓŁKI ZAWIADAMIAJĄCE SPÓLNIKA O UZNANIU JEGO RACHUNKU Z TYTUŁU UDZIAŁU W ZYSKU.

Pismo, którym spółka zawiadamia spólnika o uznaniu jego rachunku z tytułu przewidzianego w umowie spółki udziału w zyskach — jest wolne od opłaty stemplowej.

NTA, 21 grudnia 1938, l. rej. 4661/37.

Z uzasadnienia: Od pisma z 15 kwietnia 1933, którym „Ł. R. Spółka Komandytowa" w Gdyni, zawiadomiła L. M., iż uznaje jego rachunek tytułem udziału w zysku za r. 1934 kwotą 74.906 zł 17 gr, wymierzył Urząd opłat stemplowych w Łodzi w myśl art. 114 u. o. s. opłatę stemplową w kwocie 374 zł 60 gr (0,5% od 74.906 zł 17 gr) oraz podwyżkę w kwocie 1.873 zł.

W danym wypadku, jak słusznie skarga zaznacza, *zakwestionowane pismo nie odpowiada warunkom, które by uzasadniały pobranie od niego opłaty, przewidzianej art. 114 u. o. s.,* gdyż w myśl tego przepisu, pismo stanowiące przedmiot opłaty z tego artykułu, musi być obligiem, a zatem musi stanowić tytuł prawny, rodzący zobowiązanie, czy to samoistne, czy też w związku z innym tytułem prawnym. Sporne pismo żadnego zobowiązania nie rodzi, gdyż obowiązek spółki do wypłaty komandytariuszowi należnego zysku (art. 105 i 144 k. h.) wynika z kontraktu spółki, podlegającego opłacie stemplowej w myśl art. 105 u. o. s., a praw swych z tego tytułu dochodzić może komandytariusz, któremu w tym celu służą uprawnienia, przewidziane w art. 154 k. h., na podstawie kontraktu spółki i bilansu rocznego, którego rzetelność badać on może przez przeglądanie odnośnych ksiąg i dokumentów. Pismo, którym spółka zawiadamia spólnika o przypadającym mu zysku, jako zawierające w treści swej *oświadczenie zgodne z treścią kontraktu spółki,* według którego komandytariusz uczestniczy z samego prawa w zyskach spółki, *jest zatem tylko stwierdzeniem tego, co wynika z kontraktu spółki,* a nie jak władza pozwana mylnie przyjęła, uznaniem długu spółki wobec komandytariusza.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

76.

MOMENT ROZWIĄZANIA UMOWY O PRACĘ.

Pracownik zwolniony przez pracodawcę bez wypowiedzenia nie może być uważany za pozostającego w zatrudnieniu i nie podlega przetożubezpieczeniu — choćby zachował roszczenie o odszkodowanie za zwolnienie bez wypowiedzenia.

Rozwiązanie umowy o pracę następuje z dniem zwolnienia, nie zaś dopiero z upływem okresu wypowiedzenia.

SN, 2 września 1938, C I 2319/37, PUS, 1939, poz. 39.

OKÓLNIKI

INSTRUKCJA MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 25 KWIETNIA 1939 R.

o stosowaniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 477) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 28 lutego 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 128).

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 11 z 1939 r. poz. 282)

(ciąg dalszy)

18.

Rejon Kontroli Skarbowej po otrzymaniu z kasy urzędu skarbowego zawiadomienia o wydaniu etykiet eksportowych (wzór Nr 3 do § 19) powinien przy najbliższej okazji sprawdzić, czy i jakie ilości mąki lub kaszy zostały wywiezione za granicę lub na obszar W. M. Gdańska z zakładu przemiału, który pobrał etykiety eksportowe, a następnie — czy dany zakład przemiału posiada przewidziane w § 31 ust. 3) potwierdzenie urzędu celnego względnie przekazowego o dokonaniu wywozu oraz czy ilość etykiet eksportowych, użytych do wywiezionych opakowań z mąką lub kaszą, odpowiada ilości tych opakowań, wykazanej w potwierdzeniu wywozu.

do § 22.

19.

O ile posiadacz mąki lub kaszy, zwolnionej od opłaty jako przeznaczonej do obrotu gospodarczego (§ 36 ust. 1), zgłosi rejonowi Kontroli Skarbowej zamiar wprowadzenia tych produktów do obrotu handlowego, rejon Kontroli Skarbowej obowiązany jest sprawdzić, czy opakowania z mąką i kaszą oraz ich waga odpowiadają wymaganiom §§ 29 i 30 ust. 1) i 2). O powyższym sprawdzeniu oraz o nałożeniu plomb z napi-

sem „Kontrola Skarbowa” na etykiety, w które zaopatrzone zostały zgłoszone opakowania z mąką i kaszą, należy sporządzić protokół w dwóch egzemplarzach z wyszczególnieniem ilości oplombowanych opakowań i ich wagi brutto. Jeden egzemplarz protokółu pozostawia się w rejonie Kontroli Skarbowej, a drugi wydaje się posiadaczowi zgłoszonych produktów. Ten drugi egzemplarz protokółu może zastępować dokumenty przewozowe, o których mowa w § 48.

do § 23.

20.

1) Przywożona z zagranicy lub obszaru W. M. Gdańska mąka i kasza może być wypuszczona do wolnego obrotu tylko w opakowaniach, odpowiadających wymaganiom § 29 i 30 ust. 1) i 2).

2) W związku z przepisem § 20 na niewypełnionej stronie etykiety osoba, rozporządzająca przywiezioną mąką lub kaszą, powinna uwidocznić wyraźnie atramentem lub za pomocą stempla tuszowego: a) datę wprowadzenia mąki lub kaszy do wolnego obrotu, b) firmę, wprowadzającą te produkty do wolnego obrotu, c) rodzaj mąki lub kaszy oraz d) procentowość wymiału.

Danych wyszczególnionych wyżej pod lit. c) i d) można nie umieszczać na etykiecie skarbowej, o ile są one widocznione w języku polskim na oddzielnej etykiecie firmowej lub na samym opakowaniu.

do § 25.

21.

Końce sznurka, wystające z plomby, nałożonej na etykietę skarbową, powinny być obcięte przy samej plombie, na co rejony Kontroli Skarbowej obowiązane są zwracać uwagę przedsiębiorców zakładów przemiału zboża.

do § 27.

22.

1) Wzór plomb, jakich obowiązane są używać zakłady przemiału zboża, zostanie przesłany przez Ministerstwo Skarbu wszystkim izbom skarbowym (Wydziałowi Skarbowemu), urzędom skarbowym akcyz i monopolów państwowych oraz rejonom Kontroli Skarbowej.

Ponadto o wydaniu poszczególnym firmom upoważnienia do wyrobu plomb dla zakładów przemiału zboża oraz o cofnięciu takiego upoważnienia będzie ogłaszało Ministerstwo Skarbu w Monitorze Polskim i w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu.

2) Odpis wydanego upoważnienia do wyrobu plomb dla zakładu przemiału wraz ze wzorem plomb, jakie powinna dana wytwórnia produkować, będzie przesłany przez Ministerstwo Skarbu izbie skarbowej, w okręgu której znajduje się odnośna wytwórnia.

3) Kontrolę nad wyrobem plomb w upoważnionych przez Ministerstwo Skarbu wytwórniach powinni przeprowadzać inspektorzy w wydziałach IV izb skarbowych.

Kontrola ta powinna polegać na niespodziewanym badaniu, czy wytwórnie produkują plomby zgodnie z warunkami wydanego im przez Ministerstwo Skarbu upoważnienia.

4) Rejony Kontroli Skarbowej obowiązane są:

a) sprawdzać w zakładach przemiału zboża, czy używane plomby pochodzą z wytwórni plomb, posiadających upoważnienie Ministerstwa Skarbu do wyrobu plomb dla młynów,

b) porównywać plomby, używane przez zakład przemiału, z wzorami, otrzymanymi przez rejony Kontroli Skarbowej z Ministerstwa Skarbu.

Przy kontroli plomb, używanych przez zakłady przemiału, należy zwrócić uwagę na grubość blachy (w nakładach co najmniej 0,3 mm, a w pierścieniach 0,35 mm). Kołnierz pierścienia w zasadzie nie może być popękany, w wyjątkowych przypadkach należy tolerować jedno pęknięcie. Profile zębów nakładki powinny odpowiadać wzorom.

5) Do dnia 1 czerwca 1939 r. mogą być używane przez zakłady przemiału dotychczasowe plomby celem wyczerpania zapasów.

do § 30.

23.

Zakład detalicznej sprzedaży produktów przemiału może wydawać nabywcom w opakowaniach otwartych (papierowych i innych, nie zaopatrzonych w przepisowe etykiety i plomby) jedynie ilości mąki i kaszy mniejsze od 5 kg, sprzedaż zaś 5 kg, 10 kg, 50 kg, 80 kg i 100 kg tych produktów oraz ilości, będących wielokrotnościami tych liczb, powinna odbywać się w opakowaniach z nienaruszonymi zamknięciami (etykiety i plomby). Przy sprzedaży ilości mąki lub kaszy, nie mieszczącej się w całkowitych opakowaniach o wadze wyżej wskazanej, może być wydana w otwartym opakowaniu tylko ta część sprzedawanej mąki lub kaszy, która jest mniejsza od 5 kg, np.: przy sprzedaży 29 kg mąki lub kaszy należy wydać nabywywcy: a) 2 worki o wadze 18 kg każdy z nienaruszonymi zamknięciami, 1 worek o wadze 5 kg z nienaruszonymi zamknięciami i 4 kg w opakowaniu otwartym (papierowym) albo b) 5 worków o wadze 5 kg każdy z nienaruszonymi zamknięciami i 4 kg w opakowaniu otwartym albo też c) 1 worek o wadze 10 kg i 3 worki po 5 kg każdy z nienaruszonymi zamknięciami oraz 4 kg w otwartym opakowaniu.

do § 31.

24.

W przypadku niewykazania się przez zakład przemiału po upływie 45 dni od daty wysłania mąki lub kaszy za granicę lub na obszar W. M. Gdańska — potwierdzeniem urzędu celnego względnie przekazowego o dokonaniu wywozu rejon Kontroli Skarbowej zawiadamia o tym urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych celem wymierzenia należnej opłaty.

25.

Wskazówki co do postępowania urzędów celnych przy wywozie mąki i kaszy za granicę zawarta są w okólniku C 160 Ministerstwa Skarbu z dnia 25 sierpnia 1938 r. L. D. IV. 22719/3/38 w sprawie postępowania przy wywozie za granicę oraz przywozie z zagranicy mąki i kaszy, podlegających opłacie w myśl ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 24, poz. 607).

Przy wywozie mąki i kaszy na obszar W. M. Gdańska urzędy przekazowe powinny stosować się do następujących wskazówek:

a) Etykiety i plomby na workach z wywożoną mąką i kaszą należy sprawdzać wyrywkowo.

b) Przed wydaniem potwierdzenia wywozu należy dokładnie zbadać, czy wywożone produkty są mąką lub kaszą w rozumieniu przepisów o środkach finansowych na kształtowanie cen artykułów rolniczych (§ 5 rozp. wykon.).

Ponieważ w rozumieniu tych przepisów mąka jest to produkt, otrzymany z ziarn żyta, pszenicy lub jęczmienia przez zmielenie, o zawartości do 2,2% popiołu w suchej substancji, przeto potwierdzenie wywozu mąki na ob-

szar W. M. Gdańska może wydać urząd przekazowy tylko w tym przypadku, gdy zawartość popiołu w suchej substancji w wywożonej mące nie przekracza 2,2%.

c) Badanie zawartości popiołu w mące powinno być przeprowadzane według wskazówek, zawartych w instrukcji o pobieraniu prób i ustalaniu przez urzędy celne zawartości popiołu w mące wywożonej za granicę za zwrotem cła (załącznik do okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 4 sierpnia 1938 r. L. D. IV. 20512/3/38 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr 22, poz. 564 i okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 25 marca 1939 r. L. D. IV. 2750/3/39 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr 8, poz. 200).

d) Potwierdzenie wywozu mąki i kaszy na obszar W. M. Gdańska urząd przekazowy wydaje zarówno w okresie, gdy opłata obowiązuje, jak też — gdy opłata jest zawieszona.

do § 32.

26.

1) W przypadkach, o których mowa w § 32, protokół zniszczenia zdjętych etykiet eksportowych powinien być sporządzony w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokółu doręcza się zakładowi przemiału zboża, z którego pochodzi dana przesyłka mąki lub kaszy, a drugi przesyła się rejonowi Kontroli Skarbowej, właściwemu dla siedziby tego zakładu przemiału.

2) Otrzymany przez zakład przemiału egzemplarz protokółu zniszczenia etykiet eksportowych powinien być dołączony do księgi poboru etykiet (wzór Nr 4 do § 22) jako dokument rozchodowy etykiet eksportowych.

3) Rejon Kontroli Skarbowej po otrzymaniu protokółu zniszczenia etykiet eksportowych powinien sprawdzić, czy zakład przemiału zboża sprostował odnośne zapisy w księdze obrachunkowej.

do § 33a.

27.

Zwrot opłaty, uiszczonej od mąki, która została użyta do wyrobów, wywiezionych za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, może mieć miejsce tylko w przypadku wywozu wyrobów mącznych, wymienionych w § 5 ust. II.

(cdn.)

OKOLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 27 KWIETNIA 1939 R. L. D. V. 8463/2/39

w sprawie konieczności podawania w orzeczeniu odwoławczym przyczyny niewezwania płatnika na posiedzenie Komisji Odwoławczej mimo wyrażonego w odwołaniu życzenia złożenia ustnych wyjaśnień.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 12 z 1939 r., poz. 299).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 22 lutego 1939 r. l. rej. 3491/37.

— — — — — — — — — — —

W wyroku z 1 czerwca 1938 r. L. Rej. 5395/36 O.P.A. 2348) orzekł i uzasadnił Trybunał, że nieuwzględnienie wyrażonego w odwołaniu życzenia płatnika złożenia

ustnych wyjaśnień (art. 108 O. P. poz. 134/36 Dz. Ust.) powinno być celem umożliwienia skarżącemu obrony w trybie kasacyjnym ujawnione w orzeczeniu odwoławczym z podaniem uzasadnienia i że brak takiego rozprawienia się z wnioskiem strony stanowi wadliwość postępowania.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 44 z dn. 16 maja 1939 r.

Ustawa z dnia 13.5.1939 o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania dekretów (poz. 285).

Rozporządzenia Ministra Skarbu: z dnia 24.3.1939 w sprawie zmiany rozporządzenia o upoważnieniu urzędów celnych do orzecznictwa w sprawach karnych skarbowych (poz. 286); — z dnia 16.4.1939 o wykonaniu ustawy o podatku obrotowym.

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 12 z dn. 10 maja 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 5.5.1939 w sprawie poboru opłat na fundusz kształtowania cen artykułów rolniczych (poz. 296); — z dnia 29.4.1939 w sprawie należytego wypełniania zaświadczeń walutowych (poz. 297); — z dnia 9.5.1939 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej wywozowej (poz. 298); — z dnia 27.4.1939 w sprawie konieczności podawania w orzeczeniu odwoławczym przyczyny niewezwania płatnika na posiedzenie Komisji odwoławczej mimo wniosku (poz. 299); — z dnia 27.4.1939 w sprawie indywidualnego opodatkowania podatkiem gruntowym uczestników podatkowych jednostek zbiorowych (poz. 300); — z dnia 5.5.1939 w sprawie zwolnienia odwodnionego spirytusu etylowego od opłaty drogowej (poz. 301).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 13 z dn. 20 maja 1939 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 13.5.1939 w sprawie dokonywania potrąceń z podatku zryczałtowanego od obrotu części należności za świadectwa przemysłowe nabyte na rok pod. 1939 (poz. 314); — z dnia 24.4.1939 w sprawie uzupełnienia wykazu środków leczniczych dozwolonych do przewozu (poz. 315).

KALENDARZ PODATKOWY

W czerwcu 1939 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 czerwca 1939 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 31 maja 1939.

Do 7 czerwca 1939 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w maja 1939 r.

Do 15 czerwca 1939 r. — zaliczka na podatek obrotowy w wysokości odpowia-

dającej podatkowi przypadającemu za I kwartał 1939, lecz conajmniej w wysokości 1/5 podatku wymierzonego od obrotu za rok 1938 — przez płatników nie będących kupcami rejestrowymi i nieprowadzących ksiąg (po potrąceniu 1/4 ceny zasadniczej świadectwa przemysłowego na 1939 r. wraz z 15% dodatkiem).

Do 20 czerwca 1939 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni czerwca 1939 r.

Do 25 czerwca 1939 r. — zaliczka miesięczna na podatek obrotowy w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w miesiącu maju 1939 przez płatników będących kupcami rejestrowymi i pozostałych płatnikow prowadzących prawidłowe księgi handlowe (po potrąceniu 1/10 ceny zasadniczej świadectwa przemysłowego na r. 1939 wraz z 15% dodatkiem).

Do 30 czerwca 1939 r. — I rata (półroczna) podatku od nieruchomości.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w czerwcu 1939 r., oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w czerwcu 1939 r.

PORADNIA

355. *J. T-ch.*

Manco, stwierdzone przy spisywaniu remanentu towarowego przy porównaniu natury z przychodem i rozchodem według księgi towarowej, nie jest zaszłością księgową w zwykłym tego słowa znaczeniu, lecz różnicą między przychodem plus remanent początkowy mniej rozchód plus remanent końcowy (w naturze). Toteż **zgodnie ze zwyczajem księgowym można nie księgować osobno stwierdzonego manca towarowego w księgach zasadniczych,** wykazując je jedynie w księdze towarowej — jeśli jest prowadzona. Wpływ manca na wynik ma miejsce przez umieszczenie na rku towarów wartości remanentu towarowego w naturze.

356. *M. G. Wojnica.*

W przedmiocie obowiązku prowadzenia księgi magazynowej w przedsiębiorstwie sprzedaży detalicznej zajęliśmy stanowisko w glosie do wyroku NTA z 20.4.1938 r. (OBP, 1938, str. 500). **Co do koniecznej treści wykazów utargu dziennego** ob. wyrok NTA z 4.1. 1938 r. l. rej. 9962/34 i glosę do tegoż wyroku (OBP,1938, str. 252).

357. *M. R. W.*

Przy wydaniu czeku na bank należy uznać bank i obciążyć odbiorcę czeku (por. OBP, 1939, str. 303, odpow. 289 pkt 3). Obciążenie kasy za rzekomy przychód z banku i natychmiastowe uznanie jej za rzekomą wypłatę nie odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy, wobec czego nie jest to prawidłowe. **Uznanie PKO za koszty realizacji czeku powinno nastąpić w dacie otrzymania z PKO odnośnego zawiadomienia.**

358. *S. C., Warszawa.*

1. O ile dobrze rozumiemy Pański list, władza skarbowa nie zakwestionowała potrącalności **straty, spowodowanej spaleniem się surowców i gotowych wyrobów,** albowiem nie doliczyła wartości tych towarów do zysku bilansowego. **W tych warunkach jest oczywiste, że odszkodowanie, otrzymane od zakładu ubezpieczeniowego, powinno być zapisane — jak to zresztą Pan uczynił — na dobro rku Surowców, wzgl. Towarów gotowych celem zmniejszenia w ten sposób wspomnianej straty.** Odszkodowanie można było zapisać na dobro rku kapitału tylko w tym przypadku,

gdyby w następstwie zrównoważył Pan na rku Strat i Zysków, stratę z powodu pożaru, wychodząc, mianowicie, z założenia, że pożar, podobnie jak np. kradzież dotyka substancji źródła dochodu (por. wyrok NTA l. rej. 3356/35, OBP, 1938, str. 590) i nie stanowi straty potrącalnej.

2. Skoro uzyskane odszkodowanie nie pokryło w całości wszystkich, spowodowanych pożarem, strat na towarach oraz urządzeniu magazynu, obrócenie uzyskanych tytułem odszkodowania sum na wyrównanie strat na gotowych towarach, wynoszących 90% ogólnej szkody, nie może być przez władzę zakwestionowane

3. W tych warunkach należy uznać, że straty na urządzeniu magazynu nie zostały w żadnej części pokryte uzyskanym odszkodowaniem. **O ileby chodziło o przedmioty, odrębnie amortyzowane, można było by odpisać na straty niezamortyzowaną część ich wartości, jako stratę na przedmiotach, podlegających zużyciu** (art. 6 ust. 1 ustawy o pod. doch.), **natomiast wartość inwestycji zastępczych podlegałaby stopniowej amortyzacji na ogólnych zasadach.** Poza tym ob. art. adw. Webera w OBP, 1939, nr 21.

4. Zakwalifikowanie przez władzę poczynionych uzupełnień inwentarzowych jako inwestycji nie prowadzi w żadnym razie do podwójnego opodatkowania tego samego dochodu, skoro uzyskane odszkodowanie, które powiększyło zysk bilansowy, zostało w całości obrócone na wyrównanie większych od tego odszkodowania strat na towarach gotowych. W żadnej zatem części opodatkowane w powyższy sposób odszkodowanie nie stanowi odpowiednika spalonych urządzeń.

359. *B. H. I.*

W sprawach dewizowych wyjaśnień nie udzielamy.

360. *I. A. M.*

Brak bilansu zamknięcia (nieukończenie inwentarza, niezamknięcie księgi głównej) nie może mieć ujemnych następstw dla oceny prawidłowości ksiąg, z chwilą, gdy zostanie usunięty, co może nastąpić nawet w postępowaniu odwoławczym (por. OBP, 1938, str. 636, wyrok NTA). — Sprostowania błędów dokonał Pan prawidłowo.

361. *Nowy abonent.*

Jak już nieraz stwierdzaliśmy, **brak dowodów zewnętrznych na zakup** musi być istotnie usprawiedliwiony. W opisanych przez Pana warunkach nie widzimy **niemożliwości uzyskania rachunków od chłopów, sprzedawców kamieni polnych.** Rachunki takie może przecież sporządzać Pańska firma, dając je do podpisu dostawcom. Gdy dostawca jest analfabetą, podpis może być zastąpiony znakiem ręki lub podpisem innej osoby, np. pracownika firmy.

362. *Buchalterka.*

Według art. 6 Rozporządzenia P. R. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych **„na własne żądanie będą zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia... 7) rodzice (teść, teściowa), dziadkowie i małżonek (małżonka) pracodawcy; pracownicy zaś pozostający do pracodawcy w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii zstępnej (tj. syn, wnuk, synowa, zięć itd.) albo w stosunku pasierbów, dzieci pasierbów, małżonków pasierbów lub małżonków dzieci pasierbów — pod warunkiem że żyją z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym".** Może zatem Pani jako **synowa** właściciela przedsiębiorstwa tylko w tym wypadku żądać zwolnienia Pani od ubezpieczenia w zakresie cytowanego rozporządzenia (na wypadek braku pracy, na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu, na starość i na wypadek śmierci), **jeżeli żyje Pani z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym.** Żądanie, o którym mowa, nie będzie miało skutku wstecznego.

Podlega natomiast Pani ubezpieczeniu **na wypadek choroby i macierzyństwa oraz na wypadek niezdolności do za-**

robkowania lub śmierci spowodowanej wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową. Ustawa o ubezpieczeniu społecznym zwalnia bowiem od ubezpieczenia (poza rzemiosłem) całkowicie tylko małżonka, a jeżeli chodzi o ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa — również **krewnych**, zatrudnionych przez pracodawcę, lecz nie pozostających w stosunku pracy najemnej.

Opłaty na rzecz Funduszu Pracy obowiązują również małżonka, krewnych i powinowatych pracodawcy (art. 15 ustawy z 16.3.1933 r. DURP, poz. 163, na którego podstawie opłata jest pobierana, nie zawiera pod tym względem żadnego ograniczenia), o ile zachodzi stosunek pracy.

363. *I. Ch.*

1. **Okólnik w sprawie księgowości, ogłoszony w OBP, 1939, str. 253, został wydany przez Izbę Skarbową w Łodzi,** wobec czego wywierać będzie wpływ na praktykę skarbową przede wszystkim na terenie tej Izby, aczkolwiek nie jest wykluczone, że wyrażone w nim zasady będą uznane za słuszne i stosowane również gdzieindziej.

O ile chodzi o wypowiedziany w powyższym okólniku pogląd o obowiązku księgowania zakupu już w chwli zawarcia transakcji, to w tym względzie **okólnik odbiega od poglądów, utartych w nauce księgowości.** Por. wywody Prof. Lulka w OBP, 1939, str. 134 i naszą glosę OBP, 1938, str. 779 i n.

2. W świetle wywodów, zawartych w wyroku NTA, l. rej. 408/37 (OBP, 1939, str. 266), dyskwalifikacja ksiąg jest uzasadniona, **w razie księgowania opuszczonych zaszłości w ostatnim dniu miesiąca, bez względu na to, czy w treści wpisu podawano właściwą datę zaszłości.** Jednakże **wyrok ten jest uważany** za **b ł ę d n y,** ob. nasz artykuł OBP, rb., str. 261 i n.

364. *A. S. 6/8.*

Wydane przez właściciela nieruchomości lokatorowi pokwitowanie, które stwierdza otrzymanie komornego, jest wolne od opłaty stemplowej.

365. *B. R. Łódź.*

W myśl art. 3 ustawy o **ulgach dla nowowznoszonych budowli, z dn. 24.3. 1933 r.,** mającej zastosowanie w Pańskim przypadku, sumy zużyte na budowę domów mieszkalnych, będące częścią dochodu, **podlegającego podatkowi dochodowemu według działu I i II ustawy o państw. pod doch., powinny być przy opodatkowaniu potrącone z tego dochodu.** Wg § 11 p. 4 rozp. wyk. do wspomnianej ustawy ulgę przy wymiarze podatku z Działu II przyznaje się przez zwrot podatku, wpłaconego od dochodów, zużytych na budowę. „Jeżeli po potrąceniu pozostaje dochód 2 500 zł, lub mniejszy (obecnie 1.500 zł) — do zwrotu przypada podatek dochodowy za cały rok. Jeżeli zaś po potrąceniu pozostaje dochód powyżej 2.500 zł (obecnie 1.500 zł), nie podlega zwrotowi kwota podatku dochodowego, przypadająca wg skali art. 111 (obecnie art. 43) ustawy o państw. pod. doch. od pozostałego dochodu.

Jak z powyższego wynika, o wysokości podatku, nie podlegającego zwrotowi, decyduje suma, pozostała po potrąceniu z całorocznego dochodu, części tego dochodu, zużytej na budowę. Władza skarbowa może więc zatrzymać sumę, przypadającą tytułem podatku od dochodu, niezużytego na budowę.

Wobec tego również o tym, czy i w jakiej wysokości podatek dochodowy, za-

płacony z tytułu kumulacji, może być przez władzę skarbową zatrzymany, rozstrzyga okoliczność, czy po dokonaniu potrącenia w myśl art. 3 cyt. ustawy pozostają jeszcze dochody, przy których zachodzi obowiązek zapłacenia podatku z tytułu kumulacji.

Od decyzji Urzędu Skarbowego w sprawie przyznania ulgi służy prawo odwołania, w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu decyzji, do izby skarbowej, która rozstrzyga ostatecznie (§ 17 ust. 4 rozp. wyk. do cyt. ustawy).

366. *B. W.*

Podanie o ulgę w podatku dochodowym (Dz. I) z tytułu nabycia nowego samochodu, należy wnosić do urzędu skarbowego właściwego do wymiaru tego podatku, w terminie przepisanym do złożenia zeznania o dochodzie za rok operacyjny, w którym powstało prawo do ulgi, tj. — w którym należność za pojazd została całkowicie uiszczona (choćby przez wręczenie weksli). Ulga obejmuje (w r. 1938—9) prawo potrącenia 20% ceny nabycia z sumy podatku. Zbycie samochodu nie powoduje utraty prawa do wspomnianej ulgi.

367. *I. T., Łódź.*

1. W sprawach dewizowych nie udzielamy wyjaśnień.

2. **Potrącone z zarobków robotniczych składki ubezpieczeniowe należy zapisać** na dobro konta Ubezpieczalni Społecznej wzgl. Funduszu Pracy i w ciężar osobowego rku pracowników (przy uznaniu tego rachunku i obciążeniu rku Kosztów za wynagrodzenie brutto). Przy wypłacie obciążamy osobowy rachunek pracowników i uznajemy kasę za wynagrodzenie netto.

3. **Wpłatami na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej** należy obciążyć rk Papierów Wartościowych.

368. *B. W., Budowa.*

Stan faktyczny.

Firma budowlana (jednoosobowa), istniejąca od 1938 r., zakłada z dniem 1 stycznia 1939 r. księgi handlowe. W 1938 r. firma wykonała całkowicie 2 budowy (A i B) i rozpoczęła trzecią (C), która będzie ukończona w 1939 r. Do końca 1938 r. firma nie odebrała zapłaty za żadną z budów, przy czym: 1) rachunek za wykonanie pierwszej budowy A został przez firmę złożony i przez zleceniodawcę zatwierdzony w 1938 r.; 2) sprawdzenie rachunku za drugą budowę (B) i jego uregulowanie ma nastąpić w 1939 r. i 3) wystawienie rachunku za trzecią budowę (C) nastąpi w 1939 r. po jej ukończeniu. — 2% sumy rachunku za budowy A i B ulegają zatrzymaniu, z mocy umowy, przez zleceniodawców na 2 lata tytułem gwarancji.

I. **Zagadnienia księgowe: w jaki sposób wspomniane budowy mają być uwzględnione przy zakładaniu ksiąg w inwentarzu i bilansie otwarcia?**

Budowa A. Należy mieć na uwadze, że: a) zleceniodawca jest dłużnikiem firmy za sumę rachunku za budowę A, b) że jest on wierzycielem z tytułu 2% gwarancji oraz że c) w związku z ukończoną budową firma poniesie w następnym roku podatek obrotowy (o tym jeszcze niżej) oraz inne dające się przewidzieć wydatki. Wobec powyższego należy: a) obciążyć zleceniodawcę za sumę rku za budowę A na dobro Bilansu Otwarcia i b) uznać go w ciężar Bilansu Otwarcia (pozycja: gwarancje gotówkowe) za 2% gwarancję; wreszcie c) obciążyć Bilans Otwarcia rezerwą na podatek obrotowy i inne dające się przewidzieć wydatki z tytułu budowy A.

Budowy B i C. Należy obciążyć rachunek odnośnej budowy (B wzgl. C)*) całkowitą sumą kosztów własnych na dobro rku Bilansu Otwarcia.

Koszt budowy (B wzgl. C) powinien być w inwentarzu wyspecyfikowany wg

---

*) W przedsiębiorstwach budowlanych księgowość winna zawierać osobne konta dla każdej budowy ob. artykuł A. Mardera, OBP, 1938, nr 36.

kategorii robót (murarskie, ciesielskie etc). Ponadto, koszty ogólne, które obciążyły w 1938 r., firmę jako całość, należy podzielić w odpowiednim stosunku między wszystkie 3 wykonane roboty i sumy, przypadające na budowy B i C również umieścić w inwentarzu. Podział ten należy przeprowadzić w załączniku do inwentarza. — Powyższe pozycje w inwentarzu, składające się na koszt własny budowy B wzgl. C, powinny być udokumentowane **dowodami zewnętrznymi**, ewentualnie wewnętrznymi (fakturami, listami płacy, obliczeniami robót akordowych itp.). Ponieważ firma w 1938 r., ksiąg nie prowadziła, brak doukmentów zewnętrznych dla udowodnienia omawianych kosztów może spowodować sprostowanie szacunku przez władzę podatkową, lecz nie odrzucenie ksiąg za 1939 r.

II. **Zagadnienia podatkowe.**

O ile chodzi o budowę A, to wobec ustalenia w 1938 r. należności przypadającej przedsiębiorcy, w tymże roku powstał **obrót podatkowy.** Różnica między ustaloną należnością od klienta a kosztem własnym budowy — uwzględniając wszystkie pozycje potrącalne wzgl. odliczalne — stanowi **dochód podatkowy** za rok operacyjny 1938 (na rok pod. 1939).*) Jeżeli przy obliczeniu dochodu uwzględniony został wraz z wszelkimi związanymi z budową A wydatkami również podatek od obrotu, sumy faktycznie z tytułu tego podatku zapłacone w 1939 r. nie będą mogły być potrącone (wzgl. odliczone) w 1939 r. z przychodów tego roku. Podatek dochodowy w ogóle

nie może być odliczony (art. 10 p. 5 ustawy o pod. doch.).

O ile chodzi o budowę B, która została ukończona jeszcze w 1938 r., to wobec tego, że zapłata za nią będzie należna dopiero w 1939 r. po sprawdzeniu i zatwierdzeniu rachunku, obrót podatkowy, i — co zatem idzie — również dochód podatkowy powstanie dopiero w roku oper. 1939.

Jeśli chodzi o budowę C, która zostanie wykończona dopiero w 1939 r., obrót podatkowy powstanie również w roku, w którym zostanie sprawdzony i zatwierdzony przez klienta rachunek. To samo dotyczy dochodu podatkowego.

Władza skarbowa może w celu sprawdzenia wiarygodności zeznania o dochodzie badać wszelkie dowody, a więc również — księgi handlowe dotyczące innego okresu (art. 70 § 2 p. e OP).

*) **W zasadzie** dochód podatkowy dla przedsiębiorstw **nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oblicza się według zasady efektywności dochodu** („dochodem w rozumieniu art. 6 ustawy jest suma wszystkich przychodów podatnika, **otrzymanych** w pieniądzach lub wartościach pieniężnych z każdego poszczególnego źródła dochodu...", § 11 rozp. wyk.; por. również § 15 tegoż rozp.). Jednakże, zdaniem naszym, **w wypadku zaprowadzenia przez przedsiębiorstwo prawidłowych ksiąg handlowych, dochód podatkowy za poprzedzający założenie ksiąg rok operacyjny („na rok", w którym założono księgi) winien być obliczony według zasady księgowej.** Wychodzimy z następujących przesłanek. Dochód podatkowy za rok op. 1938 (na rok pod. 1939) ustala się faktycznie w roku 1939, a skoro już z początkiem tego roku przedsiębior-

stwo założyło prawidłowe księgi handlowe, a więc sporządziło bilans otwarcia według zasad księgowości, winno być traktowane przy ustaleniu dochodu za rok 1938 (na rok pod. 1939) jako przedsiębiorstwo **prowadzące** prawidłowe księgi handlowe. Za stanowiskiem naszym przemawiają również względy gospodarcze. Suma wpływająca efektywnie w 1939 r. a odnosząca się gospodarczo do r. 1938 nie może być traktowana w opisanych warunkach jako dochód 1939 r., bo prowadziłoby to do nieuzasadnionego księgowo powiększenia dochodu roku 1939 wpływami odnoszącymi się do roku poprzedniego czyli — do stosowania przy ustaleniu dochodu za ten rok dwóch przeciwstawnych zasad.

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza. Warszawa, Senatorska 8.

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308—Poczt. konto rozrachunkowe Nr. 176—Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor Dr. Emanuel Iserzon

Drukarnia Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15